

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 83/2024
16.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Анђелка Ђуричић Ракић адвокат из ..., против туженог „Ковачки центар“ доо са седиштем у Ваљеву, кога заступа пуномоћник Душан Деспотовић, адвокат из ..., ради утврђења радног односа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 801/23 од 27.09.2023. године, у седници одржаној 16.01.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 801/23 од 27.09.2023. године и делимична пресуда Основног суда у Ваљеву П1 430/21 од 22.12.2022. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је тужилац АА из ... у радном односу на неодређено време код туженог „Ковачки центар“ доо Ваљево, почев од 30.01.2018. године, на радном месту ..., те да се поништи решење туженог о престанку радног односа бр. ... од 31.03.2023. године и обавезе тужени да тужиоца врати на рад.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 18.000,00 динара, у року од 8 дана од пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 801/23 од 27.09.2023. године, одбијена је, као неоснована жалба туженог и потврђена делимична пресуда Основног суда у Ваљеву П1 430/21 од 22.12.2022. године, којом је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је утврђено да је тужилац у радном односу на неодређено време код туженог почев од 30.01.2018. године, на радном месту ..., те је поништено решење туженог о престанку радног односа број .. од 31.03.2021. године и обавезан тужени да тужиоца врати на рад. Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011...10/2023), Врховни суд је оценио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је засновао радни однос на одређено време код туженог уговором о раду бр. .. од 30.01.2018. године, до 28.02.2018. године ради обављања послова „...“ редни број систематизације бр. .. група сложености .. . Након тога између парничних странака је закључено више уговора о раду и донето решење о престанку радног односа, али су решење од 30.01.2018. године до 30.12.2019. године доношена због повећаног обима посла, а од 01.01.2020. године до 31.03.2021. године основ заснивања радног односа на одређено време било је ангажовање на три пројекта. Тужилац је у радном односу код туженог био без прекида од 30.01.2018. године до 31.03.2021. године, односно дуже од 24 месеца, радио је све време исте послове, а решењем туженог број .. од 31.03.2021. године тужиоцу је престао радни однос.

На овако утврђено чињенично стање нижестепени судови су применом материјалног права из одредби Закона о раду, цитираних у образложењу нижестепених пресуда оценили да је тужбени захтев основан. Према датим разлозима, тужени је уговор о раду на одређено време са тужиоцем закључио супротно одредби члана 33. став 1. тачка 2. Закона о раду, па је тиме остварена фикција да је закључен уговор о раду на неодређено време, како је прописано одредбом члана 37. став 6. Закона о раду. При томе, другостепени суд је оценио да је без утицаја позивање туженог на забрану запошљавања на основу члана 27е став 34. Закона о буџетском сиситему, јер наведени уговор о раду није закључен уз чекање на сагласност за ново запошљавање, где би изостанак ове сагласности подразумевао и отказ уговора о раду у ситуацији да је евентуално, закључен на одређено време и наведен основ закључења таквог уговора, те да је неопходна сагласност за ново запошљавање које уколико изостане представљала би разлог за престанак радног односа прописаног чланом 175. тачка 7. Закона о раду, а што све није случај у конкретној ситуацији.

Основано се у наводима ревизија оспорава правилност примене материјалног права и изложено правно становиште нижестепених судова.

Према одредбама Закона о раду, радни однос се заснива уговором о раду, који закључују запослени и послодавац пре ступања запосленог на рад, у писаном облику. Такође, прописано је шта уговор о раду садржи, у смислу члана 33. Закона о раду. Уговор о раду може да се закључи на одређено време, за заснивање редног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба. Послодавац може да закључи један или више уговора о раду на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца, с тим што се под прекидом не сматра прекид рада краћи од 30 дана, а изузетно уговор о раду на одређено време може се закључити за рад на пројекту чије је време унапред одређено, најдуже до завршетка пројекта. Радни однос заснован на одређено време постаје радни однос на неодређено време, ако

запослени настави да ради најмање пет радних дана по истеку рока за који је засновао радни однос (члан 37. Закона о раду).

У конкретном случају тужилац је био у радном односу на одређено време, без прекида, у периоду од 30.01.2018. године до 31.03.2021. године, по уговорима о раду на одређено време који нису били закључени у складу са одредбама Закона о раду, јер нису садржали основ за закључење таквих уговора.

Међутим, тужени је корисник јавних средстава, што је истицао и у току поступка, а што произлази и из евиденције корисника јавних средстава која се води у Министарству финансија –Управи за трезор. Наиме, тужени спада у остале кориснике јавних средстава, а налази се под контролом рада Министарства одбране која је, иначе директни буџетски корисник. С обзиром да је тужени корисник јавних средстава у односу на њега се примењује и Закон о буџетском систему који је *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду.

Законом о буџетском систему, чије су норме обавезујуће и за туженог, као и Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ бр. 108/13 који је ступио на снагу 07.12.2013. године) и каснијим изменама и допунама, чланом 27е став 34. прописано је да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2020. године. Изузетно од става 34. овог члана радни однос са овим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа уз претходно прибављено мишљење министарства. Чланом 105. истог закона прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом примњују се одредбе овог закона.

Како је тужилац код туженог радио по основу уговора закључених у периоду од 30.01.2018. године до 31.03.2021. године, када је Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему, који је био у примени од 07.12.2013. године, било забрањено запошљавање нових лица у јавном сектору ради попуњавања слободних односно упражњених радних места, осим у изузетним случајевима, уз сагласност надлежног органа Владе, тужбени захтев није основан. Зато је Врховни суд, применом члана 416. став 1. ЗПП, преиначио обе нижестепене пресуде и одлучио као у ставу првом изреке.

Врховни суд је имао у виду одредбе Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ бр. 149/2020 од 11.12.2020. године), који је почео са применом од 01.01.2021. године и требало је да траје до 31.12.2023. године, али је Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ бр. 92/23 од 27.10.2023. године) продужена примена овог члана до 31.12.2026. године. Чланом 3. овог Закона додат је после члана 27ј назив изнад члана и члан 27к који гласи: „Ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава, који је почео са применом од 01.01.2021. године, а којим је прописано да је у периоду од 01.01.2021. године до 31.12.2026. године корисницима јавних средстава дозвољено да без посебних дозвола и сагласности у текућој календарској години приме у радни однос на неодређено време и радни однос на одређено време у својству приправника до 70% укупног броја лица којима је престао радни однос на неодређено време по било ком основу по претходној календарској години, умањен за број новозапослених на неодређено време и одређено време у

својству приправника у тој календарској години), док о пријему новозапослених на неодређено време и одређено време у својству приправника изнад тог процента одлучује тело Владе, на предлог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства.

Тужилац у току поступка није истицао чињеницу да су у периоду од 01.01.2021. године до 21.03.2021. године, када му је престао радни однос, били испуњени услови да га тужени прими у радни однос на неодређено време, без посебних дозволи и сагласности, у смислу члана 27к Закона о буџетском систему, па чињеница да је радни однос тужиоцу престао након што је у одређеном степену ублажена забрана запошљавања у односу на раније важећи члан 27е Закона о буџетском систему, није од утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари.

С обзиром да је тужени успео у спору, тужилац је у обавези да туженом накнади трошкове ревизијског поступка, и то за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, према Адвокатској тарифи. Туженом није признато право на накнаду трошкова судских такси на ревизију и одлуку о ревизији, јер се према Закону о судским таксама у споровима из радног односа плаћа такса само ако се захтев односи на новчано потраживање, што није ситуација у конкретном случају. О осталим трошковима поступка првостепени суд ће одлучити накнадно, с обзиром да је донео делимичну пресуду и није одлучио о целокупном тужбеном захтеву.

Из наведених разлога, а на основу члана 416. став 1. и члана 165. став 2. одлучено је као у изреци пресуде.

Председник већа-судија
Весна Субић,с.р.

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**